

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το νομοσχέδιο «Ο περί της Προστασίας των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Αντρέας Καυκαλιάς, πρόεδρος

Ονούφριος Κουλλά

Χρίστος Χριστόφιας

Ανδρέας Αποστόλου

Φωτεινή Τσιρίδου

Μαρίνος Μουσιούπτας

Δημήτρης Δημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Μαρτίου 2023 και στις 2 και 16 Μαΐου 2023. Στο πλαίσιο της εξέτασης του νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ, καθώς και των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ, ΚΕΒΕ και ΠΟΒΕΚ.

Σημειώνεται ότι κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου παρέστησαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Γιώργος Κουκουμάς, Πανίκος Λεωνίδου, Χρίστος Σενέκης και Σωτήρης Ιωάννου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί της Προστασίας των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη Νόμου, ώστε να καθίστανται δικαιούχοι πληρωμής από το Ταμείο Αφερεγγυότητας και εργοδοτούμενοι των οποίων η απασχόληση τερματίζεται, προτού ο εργοδότης καταστεί

τελικά αφερέγγυος, με αποτέλεσμα να διευρυνθούν οι δικαιούχοι πληρωμής από το εν λόγω ταμείο.

Ειδικότερα, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις καθίστανται δικαιούχοι πληρωμής από το Ταμείο Αφερεγγυότητας εργοδοτούμενοι των οποίων:

1. η απασχόληση τερματίζεται μετά την έναρξη διαδικασίας εκκαθάρισης των περιουσιακών στοιχείων του εργοδότη δυνάμει του περί Εταιρειών Νόμου ή του περί Πτωχεύσεως Νόμου, εφόσον τελικά ο εργοδότης καθίσταται αφερέγγυος, και
2. η απασχόληση τερματίζεται μετά τον διορισμό παραλήπτη ή διαχειριστή των περιουσιακών στοιχείων του εργοδότη δυνάμει του περί Εταιρειών Νόμου, εφόσον ο παραλήπτης ή διαχειριστής πιστοποιεί ότι ο εργοδότης έπαυσε να διεξάγει οποιαδήποτε εργασία και δεν υπάρχουν επαρκή περιουσιακά στοιχεία για την καταβολή των ημερομισθίων τους.

Σημειώνεται ότι νομοσχέδιο με συναφή σκοπό και με τίτλο «Ο περί της Προστασίας των Δικαιωμάτων των Εργοδοτούμενων σε Περίπτωση Αφερεγγυότητας του Εργοδότη (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020» είχε εξεταστεί από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά την προηγούμενη βουλευτική περίοδο και στο πλαίσιο της εξέτασής του είχαν εκφραστεί προβληματισμοί για πρόνοιες του νομοσχεδίου από συνδικαλιστικές οργανώσεις και μέλη της επιτροπής. Γ' αυτό τον λόγο η επιτροπή είχε ζητήσει από την εκτελεστική εξουσία να διεξάγει εκ νέου διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς. Σημειώνεται περαιτέρω ότι οι προβληματισμοί που είχαν εκφραστεί αφορούσαν ειδικότερα τα εξής:

1. Την ανάγκη προσθήκης πρόνοιας που να καθιστά δικαιούχους πληρωμής από το Ταμείο Αφερεγγυότητας εργοδοτούμενους των οποίων η απασχόληση τερματίζεται μετά τον διορισμό παραλήπτη ή διαχειριστή των περιουσιακών στοιχείων του εργοδότη.

2. Την ανάγκη πρόσδοσης αναδρομικής ισχύος στις προτεινόμενες ρυθμίσεις, ώστε να επωφεληθούν από το ευνοϊκότερο καθεστώς όσο το δυνατόν περισσότεροι εργοδοτούμενοι.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λαμβάνοντας υπόψη τους πιο πάνω προβληματισμούς, απέσυρε το εν λόγω νομοσχέδιο και, αφού προέβη σε διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, ετοίμασε το παρόν νομοσχέδιο στη βάση της μεγαλύτερης δυνατής σύγκλισης των απόψεών τους, χωρίς ωστόσο να υιοθετεί την εισήγησή τους για αναδρομική ισχύ των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Συμφώνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και συνοδεύουν το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, ανατέθηκε σε αναλογιστή η εκπόνηση αναλογιστικής μελέτης αναφορικά με το εκτιμώμενο ετήσιο κόστος για το Ταμείο Αφερεγγυότητας από την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων και, σύμφωνα με το πόρισμα της εν λόγω μελέτης, αυτό δεν αναμένεται να επηρεάσει τη βιωσιμότητα του ταμείου.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του υπό αναφορά νομοσχεδίου στην επιτροπή, η διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφερε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες, ώστε να διορθωθεί η στρέβλωση που παρατηρήθηκε σε σχέση με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας, βάσει των οποίων εργοδοτούμενοι έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση για πληρωμή από το Ταμείο Αφερεγγυότητας, αποκλειστικά στις περιπτώσεις που η απασχόλησή τους τερματίζεται, αφότου ο εργοδότης έχει ήδη καταστεί αφερέγγυος, με αποτέλεσμα οι αιτήσεις εργοδοτουμένων των οποίων η απασχόληση τερματίστηκε, προτού ο εργοδότης καταστεί τελικά αφερέγγυος, να απορρίπτονται στο στάδιο της εξέτασής τους, με αποτέλεσμα να μην είναι δικαιούχοι πληρωμής από το εν λόγω ταμείο. Συναφώς, η ίδια διευκρίνισε ότι με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις:

1. εργοδοτούμενοι των οποίων η απασχόληση τερματίζεται κατά τη διάρκεια εκκρεμούσης διαδικασίας εκκαθάρισης των περιουσιακών στοιχείων του εργοδότη, αλλά πριν αυτός καταστεί τελικά αφερέγγυος, έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν πληρωμή από το Ταμείο Αφερεγγυότητας, εφόσον βέβαια ο εργοδότης τελικά καθίσταται αφερέγγυος, και
2. εργοδοτούμενοι των οποίων η απασχόληση τερματίζεται μετά τον διορισμό παραλήπτη ή διαχειριστή των περιουσιακών στοιχείων του εργοδότη, αλλά πριν αυτός καταστεί τελικά αφερέγγυος, επίσης έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν πληρωμή από το Ταμείο Αφερεγγυότητας, εφόσον ο παραλήπτης ή διαχειριστής πιστοποιεί ότι ο εργοδότης έπαυσε να διεξάγει οποιαδήποτε εργασία και δεν υπάρχουν επαρκή περιουσιακά στοιχεία για την καταβολή των ημερομισθίων τους.

Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ συμφώνησαν με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, οι οποίες, σύμφωνα με τους ιδίους, κρίνονται επιβεβλημένες, ωστόσο ζήτησαν εκ νέου από την εκτελεστική εξουσία να επανεξετάσει το ενδεχόμενο πρόσδοσης σε αυτές αναδρομικής ισχύος, προκειμένου να επωφεληθούν από το ευνοϊκότερο καθεστώς που προτείνεται όσο το δυνατόν περισσότεροι εργοδοτούμενοι.

Οι εκπρόσωποι των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ και ΚΕΒΕ επίσης συμφώνησαν με τους σκοπούς και επιδιώξεις του υπό εξέταση νομοσχεδίου, εντούτοις υιοθέτησαν την ως άνω εισήγηση των συνδικαλιστικών οργανώσεων σε σχέση με την αναδρομικότητα των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Στο πλαίσιο της περαιτέρω εξέτασης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, την επιτροπή απασχόλησαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Κατά πόσο χρήζει τροποποίησης η ερμηνεία του όρου «αφερέγγυος εργοδότης», ώστε να εξυπηρετηθεί ο επιδιωκόμενος με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις σκοπός.

2. Η οικονομική βιωσιμότητα του Ταμείου Αφερεγγυότητας και οι επιπτώσεις που αναμένεται να προκύψουν σε αυτό, σε περίπτωση που οι προτεινόμενες ρυθμίσεις τεθούν αναδρομικά σε ισχύ. Συναφώς, μέλη της επιτροπής ζήτησαν από την εκτελεστική εξουσία να καταθέσει αριθμητικά στοιχεία σε σχέση με τις αιτήσεις που υποβάλλονται και εξετάζονται ετησίως για πληρωμή από το Ταμείο Αφερεγγυότητας, καθώς και τα χρηματικά πόσα που ετησίως καταβάλλονται ως πληρωμές από το εν λόγω ταμείο.

Σχολιάζοντας τους πιο πάνω προβληματισμούς και θέσεις των εμπλεκόμενων φορέων και της επιτροπής, οι εκπρόσωποι των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μεταξύ άλλων ανέφεραν τα ακόλουθα:

1. Η τροποποίηση της ερμηνείας του όρου «αφερέγγυος εργοδότης» δεν κρίθηκε αναγκαία, καθώς ο επιδιωκόμενος με το νομοσχέδιο σκοπός ήδη εξυπηρετείται επαρκώς με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις.
2. Η αναλογιστική μελέτη που διενεργήθηκε στο στάδιο της ετοιμασίας του νομοσχεδίου δεν παρέχει στοιχεία για τις επιπτώσεις στο Ταμείο Αφερεγγυότητας σε περίπτωση αναδρομικής ισχύος των προτεινόμενων ρυθμίσεων. Περαιτέρω, οι ίδιοι ανέφεραν ότι εξετάστηκε από τις υπηρεσίες το ενδεχόμενο αναδρομικότητας των προτεινόμενων ρυθμίσεων, ωστόσο αποφασίστηκε να μην περιληφθεί σχετική πρόνοια στο κείμενο του νομοσχεδίου, καθώς, σύμφωνα με τους ίδιους, θα ήταν αδύνατη η αποτελεσματική εξακρίβωση των απαιτούμενων στοιχείων στο στάδιο της εξέτασης αιτήσεων που θα υποβάλλονταν για προγενέστερες της εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου υποθέσεις. Συναφώς, οι ίδιοι υποστήριξαν ότι δεν είναι δυνατή η ακριβής εκτίμηση της επιβάρυνσης που θα προέκυπτε στο Ταμείο Αφερεγγυότητας από ενδεχόμενη αναδρομικότητα των προτεινόμενων ρυθμίσεων,

καθότι δεν υπάρχει δυνατότητα να εκτιμηθεί ο ακριβής αριθμός των αιτήσεων που θα υποβληθούν. Παράλληλα, οι ίδιοι ενημέρωσαν την επιτροπή ότι τα τελευταία τέσσερα χρόνια, αφότου διαπιστώθηκε η ανάγκη τροποποίησης της υφιστάμενης νομοθεσίας, παγιοποιήθηκε η διαδικασία εξέτασης περίπου εκατόν είκοσι εκκρεμουσών αιτήσεων για πληρωμή από το Ταμείο Αφερεγγυότητας, ώστε να ολοκληρωθεί η εξέτασή τους μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω περιπτώσεις επωφελούνται αναδρομικά από το ευνοϊκότερο πλαίσιο.

Η επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ζήτησε από τη διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να επανεξετάσει το ζήτημα της αναδρομικότητας των προνοιών του νομοσχεδίου και, αφού διαβουλευτεί σχετικά με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, να επανέλθει επί του ζητήματος αυτού για ολοκλήρωση της συζήτησης.

Σημειώνεται ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων με υπόμνημα τους, ημερομηνίας 28 Απριλίου 2023, κατέθεσαν στην επιτροπή αριθμητικά στοιχεία για τις αιτήσεις για πληρωμή από το Ταμείο Αφερεγγυότητας που υποβάλλονται και ακολούθως εγκρίνονται ή απορρίπτονται σε ετήσια βάση, καθώς και για τα χρηματικά πόσα που καταβάλλονται ετησίως από το ταμείο.

Σε μεταγενέστερο στάδιο, στο πλαίσιο της συνέχισης της συζήτησης του νομοσχεδίου, ο εκπρόσωπος των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ενημέρωσε την επιτροπή ότι το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προχώρησε σε εκ νέου διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς σε σχέση με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις και εμμένει στην αρχική του θέση για προώθηση του κείμενου του νομοσχεδίου ως αυτό έχει κατατεθεί για τους λόγους που εκφράστηκαν στο αρχικό στάδιο της συζήτησης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού προέβη στις απαραίτητες νομοτεχνικές βελτιώσεις, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

22 Μαΐου 2023

Αρ. Φακ.: 23.01.064.020-2023

ΧΚ/ΧΓ/ΣΘ